

[Morten Lange.]

kunne spares meget, hvis vi ikke havde 8 eller 15 kommissioner, der hver skal have sagkundskab til rådighed. Jeg tror, det faktisk ville vise sig, at man sparede arbejdskraft ved at få denne sagkundskab samlet.

Det, der er mest karakteristisk for hele problemet, fremgår måske bedst af en udtalelse, som jeg skal citere efter dagbladet Information af i dag. Det stammer fra en udmærket bog, som er udsendt af forlaget Landbo-Forum, og som hedder „Mennesket og naturen“, der netop på en pæn, overordentlig saglig og ufanatisk måde tager disse problemer op, og hvori man har aftrykt et stykke af en artikel af en af vore mest fremragende eksperter på området, professor Dalgaard-Mikkelsen, og jeg vil gerne citere de sidste ord — jeg tror, de giver situationen temmelig præcist —:

„Det er jo desværre karakteristisk for vor tidsalder, at vi i bestræbelserne for at udnytte de kemiske hjælpemidler, der i så rigt tal stilles til rådighed, ikke til fulde har kendskab til deres biologiske virkninger før lang tid efter, at brugen er blevet almindelig udbredt. En sådan situation er skabt, fordi den biologiske forskning kommer haltende langt efter den nyskabende kemiske industri. Der er ikke tilnærmelsesvis investeret de midler og det mandskab i forskning, der er nødvendig for at belyse risikomomenterne ved de nye hjælpemidler.“

Jeg tror, at netop den slags strukturspørgsmål i hele vort sæt af modforanstaltninger måske bedre kunne klares gennem en større kommissionsundersøgelse; men for mig er det afgørende ikke at få dette forslag gennemført efter dets ordlyd; for mig er det naturligvis kun afgørende, at regeringen virkelig giver arbejdet for de problemer, der her er rejst, ikke alene en ekstra omdrejning, ikke alene en ekstra stramning, men de dimensioner, som jeg tror bliver nødvendige, for at vi i det tekniske samfund, vi lever i, kan se frem til en fremtid, hvor vi ikke skal se vore egne fejltagelser blive vendt imod os som virkelig alvorlige farer.

Børge Schmidt: Da man her i folketinget drøftede det knap så omfattende forslag,

som de ærede forslagsstillere fremsatte i 1963, spændte debatten derom meget vidt. Man berørte litterære emner: grøftekantens flora indtog — har jeg læst — en større plads i debatten, men det kendetegnede også forhandlingerne dengang, at man fra alle sider havde sympati for det fremsatte forslag.

Man nåede som bekendt ikke vil vejs ende med arbejdet inden folketingsårets slutning, og derfor genfremsetter de ærede forslagsstillere nu på ny deres forslag, men i en mere omfattende skikkelse end tidligere. Også oprindelig var det — det skal erkendes — et nyttigt forslag, men nu kommer de ærede forslagsstillere ind på meget aktuelle områder, hvor den tekniske og befolkningsmæssige udvikling gør en lovgivning nødvendig. Jeg skal ikke gentage, hvad der allerede tidligere er sagt som begrundelse for en nærmere undersøgelse af problemerne, men bare som et kuriosum nævne, at jeg forleden i en rapport fra statens skadedyrlaboratorium i Århus så, at man havde fundet kakerlakker, der krævede 2.000 gange den normale dosis gift, inden de døde; og i Hornum havde man i en hel måned fodret rotter med en rottegift, Warfarin, der ellers skulle være temmelig virkningsfuld. Der var simpelt hen sket en udvikling, således at disse rotter var blevet resistente.

Jeg synes, at sådanne eksempler peger på betydningen af et fortsat forskningsarbejde netop på disse giftstoffers område, men jeg hilser også med glæde, at man i forslaget nu tillige tager luftforureningsproblemet op. I Københavnsområdet — og hermed mener jeg de 15 km², der omfatter København, Frederiksberg og Gentofte — falder der hvert år 70 g aske pr. m². Det er 70 t pr. km², og det bliver 3 t aske om dagen af alt, som falder alene i den forholdsvis begrænsede del af hovedstadsområdet, vi befinder os i. Brændselsforbruget i Danmark er af en sådan størrelsesorden, at der af forbrændingen af kul og ikke mindst af olie hvert år sendes 100.000 t svovl op i luften. Det vil altså sige, at der hver dag sendes 300 t svovl op, og det kan måske bedst illustreres ved at sige, at der hver dag i luften svæver 100 svovlklumper på hver 1 m³.

Man foranstaltede for en halv snes år